

Česká školní inspekce

Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Prostějov, ul. Dr. Horáka 24

796 01 Prostějov, ul. Dr. Horáka 24

Identifikátor školy: 600 120 406

Termín konání inspekce: 17. - 19. květen 2004

Čj.:	m5-1102/04-11092
Signatura:	sm3cx102

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti učitelů předmětu český jazyk na 1. stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům Základní škola, čj. 16 847/96-2, a k poskytované péči o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami ve školním roce 2003/2004 k datu inspekce
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve vyučování a v reedukační péči vzhledem k individuálním vzdělávacím programům ve školním roce 2003/2004 k datu inspekce
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy žáků 4. a 5. ročníku se speciálními vzdělávacími potřebami ve vyučování a v reedukační péči vzhledem k individuálním vzdělávacím programům ve školním roce 2003/2004 k datu inspekce

Inspekce byla provedena z důvodu podnětu na nerespektování doporučení pedagogicko-psychologické poradny ve výchovně-vzdělávacím procesu u žáka se speciálními vzdělávacími potřebami.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM A PÉČE O ŽÁKY SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Odborná a pedagogická způsobilost pro výuku na daném typu a stupni školy byla sledována u všech čtrnácti třídních učitelů, kteří vyučují předmět český jazyk na 1. stupni.

Kvalifikační požadavky stanovené právním předpisem splňují všichni vyučující, přibližně polovina z nich také absolvovala v rámci dalšího vzdělávání program akreditovaný ministerstvem školství zaměřený na problematiku specifických poruch učení (SPU), případně studium speciální pedagogiky. Odbornou přípravou prošlo všech jedenáct dyslektických asistentek, které zabezpečují ve škole výuku speciálních dovedností zaměřených na odstraňování příznaků specifické poruchy učení - reedukaci v době mimo vyučování.

Péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je koordinována zástupkyní ředitele školy a výchovnou poradkyní. Řízení této oblasti je systematické zejména ve využívání kvalifikovanosti pedagogických pracovníků a vytváření podmínek pro její další zvyšování. Ve spolupráci s odbornými pracovišti je zaručena včasnost diagnostikování případných vzdělávacích obtíží žáků. Systematické je vybavování školy speciálními učebními texty, metodickými materiály a učebními pomůckami, zajištěna je pravidelná informovanost všech vyučujících o speciálních potřebách žáků. Ve škole je zaveden jednotný způsob ve zpracování individuálních vzdělávacích programů (IVP), které jsou zásadním dokumentem pro zajištění vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzájemnému předávání metodických a didaktických zkušeností z této oblasti je však v činnosti metodických orgánů věnována jen částečná pozornost.

Systém kontrolní a hodnotící činnosti zabývající se vzděláváním žáků se zdravotním postižením je vytvořen, k dané oblasti je zaměřena hospitační činnost, převažuje kontrola vedené dokumentace a sledování aktuálnosti podkladů pro integraci žáků. Rezervy jsou v systematickém vyhodnocování účinnosti reedukační péče a stanovených postupů deklarovaných v IVP ze strany vyučujících a dyslektických asistentek.

Daná problematika je projednávána na poradách pedagogické rady, z nichž jsou ukládána opatření ke zkvalitnění poskytované speciální péče.

Personální podmínky jsou vzhledem ke zjištěným skutečnostem hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM K ZABEZPEČENÍ SPECIÁLNÍ PÉČE O ŽÁKY SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Prostorová kapacita školy odpovídá potřebám vzdělávací a výchovné činnosti z hlediska počtu žáků, tříd i záměrů vzdělávacího programu. Učebny jsou prostorné, všechny jsou vybaveny novým žákovským nábytkem, který odpovídá věku žáků. Interiér školy působí upraveně a čistě, v jeho výzdobě výrazně převažují žákovské práce. Ve škole byly vytvořeny příznivé podmínky pro relaxaci žáků, vybavení pro stolní tenis měli žáci k dispozici téměř na každé chodbě. Prostředí pro výuku českého jazyka na 1. stupni bylo příkladně motivující a jeho úprava byla adekvátní věku a zájmům žáků.

Vybavenost školy speciálními učebními pomůckami pro reedukaci SPU je velmi dobrá, odpovídá rozsahu i zaměření poskytované speciální péče. Umožňuje vyučujícím volit si různě náročná a cíleně zaměřená cvičení k rozvoji poznávacích funkcí žáků. K dispozici jsou vedle řady standardních pomůcek pro předmět český jazyk také různé soubory speciálních cvičení pro rozvoj smyslového vnímání žáků, pracovní sešity, dyslektické čítanky, čtenářské tabulky, sady manipulačních karet, hry apod. V dostatečném množství je škola vybavena odbornou literaturou a metodickými příručkami. Velmi často je při zhotovování výukových a reedukačních materiálů uplatňována i vlastní tvořivost vyučujících. Pro názornost a snazší vybavování vlepují žákům do sešitů doplňovací cvičení a přehledy učiva. Se speciálními počítačovými výukovými programy pro reedukaci SPU, které byly zakoupeny v tomto školním roce, se dyslektické asistentky postupně seznamují. Jejich využití není zatím pravidelnou součástí reedukačních cvičení. Speciální pomůcky zakoupené pro výuku žáků se speciálními potřebami však učitelé ve vyučování téměř nepoužívají.

Materiálně-technické podmínky jsou ve sledované oblasti velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY ŽÁKŮ

Vzdělávací programy

Ke dni inspekce eviduje základní škola celkem 32 individuálně integrované žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Jejich zařazení do jednotlivých stupňů znázorňuje tabulka:

Základní škola	Počet individuálně integrovaných žáků	Druh zdravotního postižení*
1. stupeň	20	19 SPU, 1 SP
2. stupeň	12	12 SPU
Celkem	32	31 SPU, 1 SP

* SPU (specifické poruchy učení), SP (sluchové postižení)

Počet individuálně integrovaných žáků se pohybuje v rozsahu maximálně tři žáků na třídu, což vytváří příznivé podmínky pro poskytování adekvátní speciální péče těmto žákům ze strany vyučujících. Individuální vzdělávací programy byly kontrolovány u třinácti žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, kteří ve školním roce 2003/2004 navštěvují 4. a 5. ročník základní školy. IVP jsou zpracovány jednotně v souladu s aktuální směrnicí MŠMT čj. 13 710/2001-24 ze dne 6. června 2002 a s výjimkou způsobu hodnocení a klasifikace obsahují většinu doporučených údajů. Z hlediska stanovených cílů a specifického přístupu vyučujících k žákům jsou tyto programy funkční, odpovídají závěrům a doporučením vyplývajícím z psychologického a speciálně pedagogického vyšetření žáků, dokládají spolupráci školy s odbornými pracovišti a informovanost zákonných zástupců žáků o rozsahu poskytované speciální péče. Integrace sledovaných žáků byla podložena odbornými posudky s aktuální platností. Všichni žáci jsou zařazeni v doporučeném rozsahu v době mimo vyučování do reedukace. Jejím rámcová náplň je součástí vypracovaných IVP.

Výuka předmětu český jazyk probíhá u všech těchto žáků podle schváleného učebního plánu a v rozsahu učiva stanoveného platnými učebními osnovami pro tento předmět. V jedné vyučovací hodině předmětu český jazyk jsou ve dvou nejpočetnějších třídách žáci vhodně rozděleni na skupiny.

Osobní dokumentace žáků s postižením je vedena systematicky a přehledně.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk a v reedukačních cvičeních

Tematické a časové rozvržení učiva českého jazyka je přehledné a funkční. Ve 4. a 5. ročníku však bylo naplánováno učivo přesahující rámec učebních osnov daných ročníků.

Výukové cíle v hodinách českého jazyka směřovaly převážně k opakování a procvičování probraného učiva formou rozmanitých ústních a písemných cvičení, účelně byla zařazována i manipulační činnost žáků.

Náležitou pozornost věnovaly učitelky úvodní i průběžné motivaci, jednotlivé učební činnosti se střídaly v kratších časových intervalech, což pozitivně ovlivňovalo pozornost žáků a vzájemnou interakci.

Po stránce vhodnosti zařazených metod a forem byla sledovaná výuka promyšlená, dílčí rezervy se vyskytly v organizaci učebních činností, v malé pozornosti a podílu přímé práce s integrovanými žáky v části sledované výuky. Jejich výkony byly průběžně hodnoceny především slovně s motivujícím a povzbuzujícím účinkem. Přiměřeně náročné úkoly a oceňování snahy žáků posilovaly jejich sebedůvěru. Při zjišťování výsledků práce byli žáci často vedeni k sebekontrolě.

Individuální přístup k integrovaným žákům se SPU uplatňovaly vyučující v rozdílném rozsahu, někdy málo výrazném. Nejčastěji se projevoval preferováním doplňujících cvičení před diktáty a poskytováním podrobnějších instrukcí těmto žákům nebo četnější kontrolou průběhu jejich samostatné práce. Výrazná diferenciací úkolů podle potřeb a větší podíl přímé práce s těmito žáky byly uplatňovány přibližně v jedné třetině sledované výuky. Materiální podpora byla zajišťována zejména kopírovanými texty a jednoduchými manipulačními pomůckami zhotovenými vyučujícími, využívání možnosti žáků pracovat s pomocí různých jazykových přehledů bylo méně časté. Práce se speciálními učebnicemi, barevnými přehledy, čtecími tabulkami i speciálními texty pro nápravu dyslexie a dysortografie nebyla při výuce dostatečně využita. Vyučujícím chybí metodický návod, systematické, metodické vedení

i kontrola ve využívání zakoupených speciálních pomůcek u žáků s SPU přímo ve vyučovacích hodinách.

Namátkovou kontrolou žákovských sešitů bylo zjištěno, že většina vyučujících uplatňuje specifický přístup k žákům s SPU, hodnotí je s tolerancí, zohledňuje jejich výkony při klasifikaci a využívá doporučené postupy a způsoby pro zadávání i hodnocení písemných prací. Nedostatky se vyskytovaly ojediněle.

Reedukace v době mimo vyučování byla prováděna individuální formou a probíhala v klidné, vstřícné atmosféře. V její náplni převládá doučování zaměřené na aktuální potřeby žáků, což vyplývá i ze záznamů dyslektických asistentek o prováděné reedukaci (např. upevňování gramatického učiva s důrazem na zdůvodňování pravopisných jevů, čtení s porozuměním textu aj.). Realizované činnosti směřovaly jen částečně k rozvoji percepčních a motorických funkcí. K procvičování byl vhodně využit i počítačový program, manipulační pomůcky a kopírovaná zadání textů. Plnění úkolů bylo pravidelně spojováno s motivujícím hodnocením žáků, s oceňováním jejich snahy a posilováním sebevědomí.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětu český jazyk a v reedukaci byly hodnoceny jako dobré.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o změně v zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2003 čj. 23 423/03-21
2. Zřizovací listina příspěvkové organizace města Prostějova s přílohou č. 1 ze dne 22. 12. 2003 o zřízení Základní školy Prostějov, ul. Dr. Horáka 24, příspěvkové organizace
3. Osobní dokumentace individuálně integrovaných žáků 4. a 5. ročníku - odborné posudky, individuální vzdělávací programy pro školní rok 2003/2004 (třída V. A, třídní výkaz číslo 24, 32, třída V. B, třídní výkazu číslo 3, 16, třída V. C, třídní výkaz číslo 20, 25, 26, třída IV. A, třídní výkaz číslo 8, 13, třída IV. B, třídní výkaz číslo 11, 17 a třída IV. C třídní výkaz číslo 8, 24)
4. Přehled integrovaných žáků Základní školy Prostějov, ulice Dr. Horáka 24 ve školním roce 2003/2004
5. Učební plán, tematické a časové plány učiva předmětu český jazyk čtvrtých a pátých tříd školního roku 2003/2004
6. Seznam dyslektických asistentek Základní školy Prostějov, ulice Dr. Horáka 24
7. Rozvrh hodin reedukační péče pro integrované žáky ve školním roce 2003/2004
8. Personální dokumentace třídních učitelů 1. stupně základní školy a dyslektických asistentek
9. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2003/2004
10. Zápisy z jednání metodické ho sdružení ve školním roce 2003/2004
11. Záznamy z kontrolní činnosti zástupkyně ředitele školy ve školním roce 2003/2004
12. Plán výchovného poradce na školní rok 2003/2004
13. Vzorek žákovských knížek a sešitů z českého jazyka žáků 4. a 5. ročníku
14. Písemné prověrky žáků 4. a 5. ročníku
15. Seznam pomůcek pro reedukační péči ke dni inspekce
16. Statistický výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 ke dni 30. září 2003

ZÁVĚR

Ve škole jsou vytvořeny příznivé personální podmínky pro poskytování speciální péče individuálně integrovaným žákům s SPU. Všechny dyslektické asistentky a přibližně polovina třídních učitelů 1. stupně absolvovala odbornou přípravu pro reedukační péči.

Materiální podmínky umožňují poskytování speciální péče individuálně integrovaným žákům v rámci jejich potřeb. Využití speciálních učebních pomůcek a textů přímo ve výuce nebylo vždy dostatečné.

Na základě sledované výuky a reedukace v době mimo vyučování je úroveň poskytované péče hodnocena jako dobrá. Dílčí nedostatky se projevily v uplatňování individuálního přístupu k integrovaným žákům v průběhu výuky a cílené zaměřenosti reedukační péče na rozvoj funkcí podmiňujících poznávací proces žáků.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu (školní inspektorka)	PaedDr. Rudolfa Kukulová	Rudolfa Kukulová, v. r.
Člen týmu (školní inspektor)	Mgr. Vojtěch Chromeček	Vojtěch Chromeček, v. r.

V Šumperku dne 31. května 2004

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 10. červen 2004

Razítko

Ředitel školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Kamil Balák, ředitel školy	Kamil Balák, v. r.

*Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Lautnerova 1, 787 01 Šumperk
Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.*

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad Olomouckého kraje Mgr. Miroslav Gajdůšek vedoucí OŠMT Tř. Kosmonautů 8 779 11 Olomouc	2004-06-29	Mgr. Vamberová
Zřizovatel: Město Prostějov, T.G. Masaryka 1214 797 42 Prostějov	2004-06-24	m5-1153/04-11092

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-	-	Připomínky nebyly podány.